



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**

Рев2 47/2021

18.11.2021. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миле Петковић адвокат из ..., против туженог РТБ „Бор“, Група ТИР ДОО Бор у реструктурирању, из Бора, чији је пуномоћник Миомир Милосављевић адвокат из ..., ради поништаја одлуке и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1853/2018 од 17.10.2019. године, у седници већа одржаној 18.11.2021. године, донео је

**РЕШЕЊЕ**

**УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1853/2018 од 17.10.2019. године у делу става првог изреке којим је тужени обавезан на враћање тужиоца на рад у складу са његовом стручном спремом и квалификацијом.

**УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1853/2018 од 17.10.2019. године у делу става првог изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев за враћање тужиоца на радно место које је обављао пре доношења оспореног решења, на послове и радне задатке „ББ“ у погону ... и предмет се у овом делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

**Образложење**

Пресудом Основног суда у Бору П1 43/18 од 03.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се утврди да је ништаво решење директора туженог бр. .. од 13.05.2013. године, којим је тужиоцу престао радни однос и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад у погон „...“ на послове „ББ“. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 242.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1853/2018 од 17.10.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Бору П1 43/18 од 03.05.2018. године, тако што је усвојен тужбени захтев и решење туженог број .. од 13.05.2013. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, поништено као незаконито и тужени обавезан да врати тужиоца на рад у складу са његовом стручном спремом и квалификацијом, док је захтев за враћање на радно место које је обављао пре доношења оспореног решења, на послове и радне задатке „ББ“ у погону „...“ одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова

парничног поступка исплати износ од 273.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену – дела става првог изреке којим је одлучено о обавези туженог за враћање на рад, тужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту „ББ“. Спорним решењем туженог од 13.05.2013. године, тужиоцу је отказан радни однос на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, због повреда радних обавеза из члана 161. тачка 9. Колективног уговора „проневера или крађа“ и тачка 29 „ако учини кривично дело на раду и у вези са радом“. Тужиоцу је стављено на терет да је дана 04.03.2013. године извршио крађу два бакарна одливка из погона „...“ који су открили радници туженог приликом редовне контроле на капији тог погона. Пре доношења решења о отказу тужени је тужиоцу доставио упозорење о постојању разлога за отказ. Пресудом Основног суда у Бору К 380/2015 од 19.01.2016. године тужилац је оглашен кривим да је извршио кривично дело крађа у покушају из члана 203. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три месеца коју ће извршавати у кућним условима, која пресуда је преиначена пресудом Вишег суда у Зајечару Кж1 71/1608.09.2016. године, тако што је тужиоцу изречена условна осуда са утврђеном казном затвора у трајању од три месеца условно на једну годину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да је спорно решење законито, јер је образован отказни разлог из члана 179. став 4. Закона о раду, обзиром да је тужилац учинио кривично дело у вези са радом због кога је и удаљен са рада и због кога је донето оспорено решење.

По оцени другостепеног суда, спорно решење о отказу је незаконито, јер тужени није могао да откаже уговор о раду зато што тужилац није правноснажном осуђујућом пресудом кривичног суда оглашен кривим за извршење кривичног дела које му је стављено на терет у тренутку доношења побијаног решења, због чега је преиначена првостепена пресуда и поништено спорно решење о отказу од 13.05.2013. године и тужени обавезан да тужиоца врати на рад.

По оцени Врховног касационог суда, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је одлучио о обавези туженог за враћање тужиоца на рад.

Основано се у ревизији тужиоца указује да је другостепени суд приликом одлучивања о наведеном захтеву прекорачио тужбени захтев. Наиме, тужилац је у овом поступку, поред захтева за поништај решења о отказу тражио да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад на послове „ББ“ у погону „...“. Одлучујући о жалби

тужиоца другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тако што је обавезао туженог да тужиоца врати на рад „у складу са његовом стручном спремом и квалификацијом“ што тужилац тужбеним захтевом није тражио, па је на тај начин другостепени суд прекорачио тужбени захтев, јер је одлучио више од оног што је тражено. Из наведених разлога је другостепена пресуда у том делу укинута на основу члана 417. став 1. ЗПП и одлучено као у ставу првом изреке.

Такође, преиначујући првостепену пресуду другостепени суд је одбио захтев тужиоца за враћање на рад на послове „ББ“ у погону „...“ на којима је радио пре доношења побиијаног решења о отказу, са образложењем да суд не врши распоређивање запосленог, због чега се не може одредити враћање тужиоца на наведене послове. Тачно је да суд не врши распоређивање запослених, које и не постоји према Закону о раду, већ се промена послова – радног места врши искључиво на основу анекса уговора о раду. Међутим, по оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају се ради о правима запосленог у случају незаконитог престанка радног односа и примени члана 191. Закона о раду, којим је прописано да је послодавац у обавези да у случају када је правноснажном одлуком утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос запосленог врати на рад ако то запослени захтева. Сходно томе, поништајем решења о престанку радног односа престају све правне последице које је то решење произвело, због чега суд одређује успостављање пређашњег стања – реинтеграцију запосленог која подразумева враћање у радну средину на радно место на коме се запослени налазио у моменту незаконитог отказа, па у том смислу запослени има право на враћање на рад на раније радно место. У конкретном случају захтевом да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове „ББ“ тужилац није тражио да га суд распореди на то радно место, већ да наложи успостављање стања које је постојало пре доношења незаконитог акта о отказу, а налазећи разлог за неоснованост захтева у овом делу да суд не врши распоређивање, другостепени суд се није изјашњавао о евентуално другим околностима које би биле релевантне за овај део захтева.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду изложене разлоге у овој пресуди, па ће о жалби тужиоца на наведени део захтева донети закониту одлуку.

Председник већа - судија  
Бранислав Босиљковић,с.р.

За тачност отправка  
управитељ писарнице  
Марина Антонић